

ที่ วช ๐๗๐๐/๔

กระทรวงวัฒนธรรม
๑๐ ถนนเทียนร่วมมิตร
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐

มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงวัฒนธรรม ที่ วช ๐๗๐๐/๙๘๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๒. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๔๔๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... พร้อมบันทึกหลักการ และเหตุผล

๒. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๔. รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๕. หลักฐานการรับฟังความเห็น

๖. การเปิดเผยผลการรับฟังความเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๗. แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ครอบสาระสำคัญ และครอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

๘. รายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗

๙. สรุปข้อส่วนรวมความเห็นร่างมาตรา ๓๒ และรายงานการประชุมหารือกับส่วนราชการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๑๐. สำเนาหนังสือความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๑๑. QR code สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๑๐

ด้วยกระทรวงวัฒนธรรมขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติการนำเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เป็นไปตามหลักการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐ ประกอบมาตรา ๒๗ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๗ และเป็นการดำเนินการตามประกาศแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม มีเป้าหมายเพื่อคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเข้าใจและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยให้การคุ้มครอง

สิทธิทางวัฒนธรรมอย่างเสมอภาค อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีความสืบเนื่องมาจากแนวโน้มนโยบายพื้นที่ชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล ตามมติคณะรัฐมนตรี ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ และแนวโน้มนโยบายพื้นที่ชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกะเหรี่ยง ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ ทั้งนี้ เป็นเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกำหนดภารกิจว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔ (๙)

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยที่มีความประาะบงและสุ่มเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิทางวัฒนธรรม ภายเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อาจเป็นสาเหตุของความขัดแย้งรุนแรงในสังคมไทย เป็นแนวทางแก้ไขปัญหา เชิงโครงสร้าง และเป็นการส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง เป็นพลังที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ขณะนี้มีร่างกฎหมายลักษณะเดียวกัน จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติสภานานัมเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... (นายศักดิ์ดา แสนมี กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๒,๘๘๘ คน เป็นผู้เสนอ) โดยเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่ประชุม สภาผู้แทนราษฎร มีมติให้คณะรัฐมนตรีรับร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปพิจารณา ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎร จะลงมติรับหลักการ เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๖๐ วัน

(๒) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง พ.ศ. ....
(นายเลาพึง บันทิตเทอดสกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๓) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง พ.ศ. .... (นายสุริยันต์ ทองหนูอี้ด กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๔,๕๕๔ คน เป็นผู้เสนอ)

ชั้นร่างลำดับ (๒) และ (๓) ประธานสภาพัฒนาราชภูมิพิจารณาว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๓๔ และอยู่ในระหว่าง การพิจารณาของนายกรัฐมนตรี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๓ จึงต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติ คุ้มครองและส่งเสริมวิชิตคุณชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เพื่อให้คุณรัฐมนตรีพิจารณาความคุ้กคามที่อาจเกิดขึ้นได้ ดังกล่าวข้างต้น

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓๑ ความเป็นมา

ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ กิจกรรมที่ ๔ ขั้นตอนที่ ๒ จัดทำพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐ ต่อมະนารัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) แต่งตั้งให้เป็นรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ กำหนดให้การจัดทำพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นร่างกฎหมายสำคัญ ที่คณะรัฐมนตรีจะตราเข้าเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรม โดย ศุภย์มานุษยวิทยารินธร (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มีพัฒนาการสืบเนื่องมาจากการดำเนินงาน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางนโยบายพื้นฟูวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล และ มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางนโยบายพื้นฟูวิถีชีวิชาภาวะเรี่ยง โดยกระทรวงวัฒนธรรม เป็นผู้เสนอและเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๓.๒ ข้อเท็จจริงการดำเนินงานที่ผ่านมา

๓.๒.๑ กระทรวงวัฒนธรรม โดย ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) มีคำสั่งที่ ๓๐๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... โดยมีศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงค์เนติ เป็นประธาน และมีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและคุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมี นายคมสัน โพธิ์คง เป็นประธาน มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ ให้เป็นไปตามเจตนาرمณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐ และสอดคล้องกับประกาศแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๓.๒.๒ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติฯ โดยกำหนดหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ไว้ ๓ ประการ คือ (๑) คุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ (๒) การส่งเสริมศักยภาพกลุ่มชาติพันธุ์บนฐานภูมิปัญญาวัฒนธรรม และ (๓) การสร้างความเสมอภาคลดความเหลื่อมล้ำของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นไปตามเจตนาرمณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๐ ที่มุ่งให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีสิทธิเสมอภาคอย่างไม่เลือกปฏิบัติ อันเป็นพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน ต่อมากองการมาอธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สร้าง ผู้สูงอายุ คุณพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภาพ ได้จัดทำรายงานความก้าวหน้าการติดตามการปฏิรูปประเทศด้านสังคม เรื่อง การคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์และการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์กลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เสนอให้พิจารณาปรับข้อพระราชบัญญัติให้สอดคล้องกับเจตนาرمณ์และหลักการตามมาตรา ๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คณะกรรมการฯ จึงปรับข้อจากเดิม “ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์” เป็น “ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....”

๓.๒.๓ คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมหารือเพื่อยกร่างพระราชบัญญัติฯ ปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ และพิจารณาแก้ไขในส่วนของร่างพระราชบัญญัติฯ รวมทั้งสิ้น ๑๙ ครั้ง ได้แก่ (๑) การประชุมคณะกรรมการยกร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๑๕ ครั้ง (๒) การประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ หลังจากที่ได้รับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน ๒ ครั้ง และ (๓) ประชุมเพื่อพิจารณาแก้ไขในส่วนของร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๒ ครั้ง

๓.๒.๔ ใน การจัดทำร่างพระราชบัญญัติฯ ได้ดำเนินการตามบทบัญญัตามาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องครอบคลุมทุกภาคส่วน อันประกอบด้วย (๑) ประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ (๒) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (๓) สถาบันวิชาการและองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานด้านชาติพันธุ์ และ (๔) ประชาชนทั่วไป โดยมีการจัดเวทีรับฟังความเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทั้งสิ้น ๓๓ ครั้ง และเปิดรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ของศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) www.sac.or.th ระหว่างวันที่ ๒ - ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยนำความเห็นที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลกระทบด้วย พ.ศ. ๒๕๖๒ ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) จึงมีคำสั่งที่ ๒๗๐/๒๕๖๔ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำบันทึกเจตนาرمณ์และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด สิงค์เนติ เป็นประธาน ทำหน้าที่วิเคราะห์และประเมินผลกระบวนการร่างพระราชบัญญัติฯที่อาจจะเกิดขึ้นต่อประเทศ สังคม หรือประชาชน โดยจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากกฎหมายเป็นเอกสารประกอบกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี

๓.๒.๕ กระทรวงวัฒนธรรมมีหนังสือ ที่ วธ ๐๗๐๐/๑๙๕๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา

จากนั้นสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีรับเรื่องพร้อมทั้งมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๓๔๕๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ แจ้งให้กระทรวงวัฒนธรรม จัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๒.๖ กระทรวงวัฒนธรรม โดย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ได้จัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และมีหนังสือกระทรวงวัฒนธรรมที่ วช ๐๗๐๐/๑๓๔๗ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ เสนอรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกครั้ง

๓.๒.๗ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีมีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๓๓๖ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ แจ้งว่าตามที่กระทรวงวัฒนธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... และข้อมูลตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติ จึงเห็นสมควรพิจารณาให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี ในกรณี รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี พิจารณาแล้วจึงมีคำสั่งให้กระทรวงวัฒนธรรมรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป

๓.๒.๘ กระทรวงวัฒนธรรมมอบหมายให้ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันพุธที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุม ๒๐๑ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และผ่านระบบสื่อสารทางไกลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อหารือให้ได้ข้อยุติก่อนเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม (นายอิทธิพล คุณปลื้ม) เป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ทำหน้าที่เป็นเลขานุการ พร้อมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมประชุมจำนวน ๑๖ หน่วยงาน ผลการหารือที่ประชุมเห็นชอบในหลักการและเจตนารวมของร่างพระราชบัญญัติฯ โดยมีมติให้ปรับแก้ร่างพระราชบัญญัติฯ ตามความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีมติให้ส่งวนความเห็นของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในประเด็นเรื่องการใช้ถ้อยคำในร่างมาตรา ๓๒ วรรคท้ายโดยให้คงเนื้อความเดิมไว้ให้พิจารณาในขั้นต่อไป

๓.๒.๙ เนื่องจากมีการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ ตามความเห็นของหน่วยงานเกี่ยวข้อง จึงมีการเปิดเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัติฯ ผลการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติฯ และเปิดรับฟังความคิดเห็นประชาชนทั่วไปอีกครั้ง ผ่านเว็บไซต์ของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) www.sac.or.th และเว็บไซต์ของกระทรวงวัฒนธรรม www.m-culture.go.th/th ระหว่างวันที่ ๒๒ พฤษภาคม - ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ รวมถึงได้มีการเปิดเผยแพร่ผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เผยแพร่ต่อสาธารณะ ผ่านเว็บไซต์ของ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ด้วยเช่นกัน

๓.๒.๑๐ กระทรวงวัฒนธรรม โดย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) นำข้อเสนอแนะและความเห็นที่ได้รับมาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ และเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีอีกครั้ง โดยมีหนังสือกระทรวงวัฒนธรรมที่ วช ๐๗๐๐/๙๘๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

๓.๒.๑ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีแห่งสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๙๗๒๙ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แจ้งเวียนถ้ามความเห็นหน่วยงานเกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกา ยุบสภาพผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี มีหนังสือที่ นร ๐๕๐๓/๑๗๔๓ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริม วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... แจ้งว่า ด้วยคณะกรรมการรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางปฏิบัติอันเนื่องจากการยุบสภาพผู้แทนราษฎร ซึ่งแนวทางดังกล่าวได้กำหนดให้การเสนอร่างกฎหมายใหม่โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งเป็นเรื่องในทางนโยบาย ไม่เห็นสมควรดำเนินการในระหว่างยุบสภาพผู้แทนราษฎร จึงคืนร่างพระราชบัญญัติ พร้อมความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และแจ้งว่า หากประสงค์จะเสนอร่างพระราชบัญญัติตั้งกล่าว ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี ให้เสนอเรื่องอีกครั้งเมื่อมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีชุดใหม่

๔. สาระสำคัญและของร่างกฎหมาย

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... โดยกำหนดหลักการและแนวทางในการคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ ด้วยการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมให้เกิด แนวทางการบริหารจัดการที่ดี สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของกลุ่มชาติพันธุ์ ภายใต้หลักการสำคัญ ๓ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง การคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรม ประการที่สอง การส่งเสริมศักยภาพกลุ่มชาติพันธุ์ และ ประการที่สาม การสร้างความเสมอภาคบนความหลากหลายทางวัฒนธรรม ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มี สาระสำคัญแบ่งออกเป็น ๕ หมวด ๓๙ มาตรา ดังนี้

หมวดที่หนึ่ง หลักการคุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ (มาตรา ๕ - ๖) กำหนดหลักการ ให้ความคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

หมวดที่สอง กลไกการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ ประกอบด้วยกลไก เชิงนโยบาย (มาตรา ๗ - ๑๓) กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริม วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน มีหน้าที่กำหนด นโยบายในการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์

หมวดที่สาม กลไกการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ (มาตรา ๑๔ - ๒๖) กำหนดให้มีการจัดตั้ง สมัชชากลุ่มชาติพันธุ์แห่งประเทศไทย เป็นศูนย์ประสานงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจอันดี และ เสนอนโยบาย มาตรการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ต่อคณะกรรมการ

หมวดที่สี่ การจัดทำข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์ (มาตรา ๒๗ - ๒๙) กำหนดให้มี “คณะกรรมการจัดทำข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์” มีหน้าที่กำหนดแนวทางจัดทำ ฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงเชิงวิชาการในการคุ้มครองและส่งเสริมกลุ่มชาติพันธุ์

หมวดที่ห้า การกำหนดเขตพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ (มาตรา ๓๐ - ๓๑) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองวิถีชีวิตและวัฒนธรรม การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีบนฐานเศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรม และการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ตามภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

๕.๑ ประโยชน์ที่จะก่อให้เกิดแก่ประเทศไทย สังคม และประชาชน

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... มีความสำคัญ ในการวางรากฐานทางความคิดให้คนไทยเห็นคุณค่าของความหลากหลาย มีทักษะชีวิตที่จะดำรงอยู่ในสังคมที่มี ความแตกต่าง ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันการพลิกโฉมประเทศไทยให้ลุดพันจากการเป็นสังคมประจำทางที่มี

ความเสี่ยงเกิดปัญหาความขัดแย้งให้เป็นประเทศที่มีความเข้มแข็งจากฐานรากและมีขีดความสามารถทางการแข่งขันในระดับสูงอย่างยั่งยืน ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศในระยะยาวทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ต่อประเทศและประชาชน ดังนี้

๑) ประโยชน์แก่ประเทศ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศใน ๓ ด้าน ได้แก่

ด้านที่หนึ่ง ด้านการส่งเสริมรักษาครองทางวัฒนธรรมของชาติ โดยคุ้มครองอนุรักษ์และส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ถือเป็นการส่งเสริมรักษาครองทางวัฒนธรรมของชาติอย่างยั่งยืน

ด้านที่สอง ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติบนฐานภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ด้วยการส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบนฐานภูมิปัญญา เกิดการสร้างสรรค์คุณค่าและสร้างมูลค่า รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ เป็นไปอย่างยั่งยืน เกิดความมั่งคั่งบนฐานทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศ

ด้านที่สาม ด้านการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ ด้วยการส่งเสริมให้สังคมเกิดความเข้าใจความแตกต่างและยอมรับความหลากหลาย สร้างความเสมอทางวัฒนธรรม ลดเงื่อนไขทางสังคมที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรง เป็นประโยชน์ในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ

๒) ประโยชน์แก่สังคม ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ๒ ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง สร้างความสมานฉันท์ในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยส่งเสริมให้สังคมเข้าใจ ยอมรับและเคารพความแตกต่าง เทื่องคุณค่าของความหลากหลาย เพื่อให้สังคมไทยหลุดพ้นจากการเป็นสังคมประจำทางที่มีปัจจัยเสี่ยงจากความแตกต่างที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งรุนแรงเป็นเงื่อนไขดึงดูด รักษาความมั่นคงให้กับประเทศ

ประการที่สอง ลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำในสังคม ด้วยการส่งเสริมศักยภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ให้มีความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้และวิถีภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ทั้งการนำทุนทางวัฒนธรรมมาต่อยอดให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจและการนำเสนอองค์ความรู้และวิถีภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาต่อยอดเป็นนวัตกรรมทางสังคมจัดการปัญหาของชุมชน ลดการพึ่งพาปัจจัยจากภายนอก สร้างความเข้มแข็งจากฐานชุมชน ทำให้สังคมไทยความเข้มแข็งและมีขีดความสามารถทางการแข่งขันในระดับสูงอย่างยั่งยืน

๓) ประโยชน์แก่ประชาชน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนใน ๒ กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่หนึ่ง ประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์ ได้รับการคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรม สามารถดำรงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตน ไม่ถูกคุกคามหรือถูกเลือกปฏิบัติ สามารถอนุรักษ์ภูมิปัญญา ภาษา วิถีชีวิต และความเชื่อตามจาริตร普雷น มีความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้และวิถีภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และได้รับการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและการบริการสาธารณะของรัฐอย่างเสมอภาคในฐานพลเมืองไทย

กลุ่มที่สอง ประชาชนทั่วไป ลดปัญหาความขัดแย้งรุนแรงที่ส่งผลกระทบกับประชาชนทั่วไป ทั้งความรุนแรงทางตรงหรือความรุนแรงเชิงกายภาพ เช่น การใช้กำลังทำร้ายร่างกายและการถูกเหยียดหยาม และความรุนแรงเชิงโครงสร้างที่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำที่ส่งผลกระทบต่อทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง การที่กลุ่มชาติพันธุ์ได้รับการส่งเสริมศักยภาพ จะเป็น “พลัง” ร่วมพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทั้งเชิงเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนคนไทยทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนบนฐานของการใช้ศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมของประเทศอย่างเต็มประสิทธิภาพ

๕.๒ ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่มีบทบัญญัติที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เนื่องด้วยมีความมุ่งหมายคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยมีบทบัญญัติให้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานและสิทธิทางวัฒนธรรมเพื่อให้กลุ่มชาติพันธุ์มีสิทธิและความเสมอภาค ไม่ถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมไม่ว่าจากภาครัฐหรือภาคเอกชน จึงก่อให้เกิดหน้าที่แก้รัฐที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้เกิดการคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ตามเจตนาของร่างพระราชบัญญัตินี้

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

การปฏิบัติและบังคับให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... ใช้งบประมาณแผ่นดินในการดำเนินงาน โดยจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี ประมาณการว่า ในระยะ ๓ ปีแรกต้องใช้งบประมาณแผ่นดินจำนวน ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สามร้อยล้านบาทถ้วน)

ทั้งนี้ การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เป็นการดำเนินการยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม และแนวนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๐ ไม่ก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ โดยได้จัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีว่าการน้ำสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล)๔๗๒๙ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แจ้งเดียนถามความเห็นหน่วยงานเกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติฯ จำนวน ๑๕ หน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ทั้งนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีข้อสังเกตการใช้ถ้อยคำในร่างมาตรา ๓๒ วรรคท้าย อย่างไรก็ได้ ข้อสังเกตดังกล่าวได้มีการพิจารณาร่วมกันของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕ โดยมีมติให้คงเนื้อความในร่างมาตรา ๓๒ ไว้ เพื่อเสนอพิจารณาในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรี

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะกรรมการรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เรื่อง แนวโนบายพื้นพื้นที่ชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล เห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล โดยให้มีการกำหนดเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษที่เอื้อต่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะจำเพาะ และมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรม โดยศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๘.๒ มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวโนบายพื้นพื้นที่ชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกะเหรี่ยง เห็นชอบแนวทางการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวกะเหรี่ยง โดยให้มีการกำหนดเขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษที่เอื้อต่อกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะจำเพาะ รวมทั้งให้มีการนำแนวโนบายดังกล่าวไปปรับใช้กับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ที่มีปัญหาแบบเดียวกัน และมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรม โดย ศูนย์มนุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๘.๓ มติคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาของขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) รับทราบข้อเสนอเชิงนโยบาย ๑๐ ด้านของขบวนการประชาชน เพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) ทั้งนี้ข้อเสนอด้านนโยบายการคุ้มครองชาติพันธุ์และสิทธิความเป็นมนุษย์ เสนอให้เร่งรัดการออกพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... และพระราชบัญญัติ

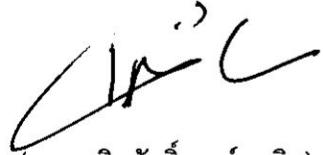
สภากชนผ่านพื้นเมืองแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... คณารัฐมนตรีมอบหมายให้ กระทรวงวัฒนธรรม โดย ศูนย์มานุษยวิทยา สิรินธร (องค์การมหาชน) เร่งรัดดำเนินการตามข้อเสนอดังกล่าว

๙. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ

กระทรวงวัฒนธรรมจึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... มาเพื่อคณารัฐมนตรีพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการนำเสนอคณารัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสริมศักดิ์ พงษ์พาณิช)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

โทร. ๐ ๒๘๘๐ ๕๔๒๙ ต่อ ๓๘๐๘/๐๘๔ ๕๑๔ ๔๑๕ (นายอภินันท์ ธรรมเสน)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ apinan.t@sac.or.th